

ÕIEND

Haldusjärelevalve teostamise kohta Võhma Koolis

I. Sissejuhatav osa

1. 1. Võhma Kool (edaspidi kool) on Võhma Linnavalitsuse hallatav asutus aadressil Veski 12, Võhma linn, Viljandi maakond, 70602
1. 2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Viljandi maavanema 03.09.2015 korralduse nr 1-1/15/348 „Haldusjärelevalve teostamine õppeasutustes 2015/2016.õppeaastal“ alusel
1. 3. Haldusjärelevalvet koolis õpilase õpi- ja kasvukeskkonna üle teostasid Viljandi Maavalitsuse peainspektorid Imbi Suurpere ja Aires Põder
1. 4. Haldusjärelevalve toimus ajavahemikus 30.11.-04.12.2015
1. 5. Haldusjärelevalve käigus vesteldi direktoriga, eripedagoogiga, HEV koordinaatoriga, huvijuhiga, õpilasomavalitsuse liikmetega, hoolekogu esimehega, õpetajatega, vaadeldi õppetegevust, kontrolliti EHISs kajastuvate andmete õigsust, tutvuti kooli dokumentatsiooniga

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

2.1 Võhma Kooli õppe- ja kasvatustegevuse juhtimine

2. 1. 1. Põhimäärus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 66 kohaselt on koolil põhimäärus, mis kehtestatakse kooli pidaja kehtestatud korras; § 69 kohaselt avalikustab kool põhimääruse oma veebilehel.

Võhma Kooli põhimäärus on kinnitatud 18.03.2015 Võhma Linnavolikogu määrusega nr 3. Põhimääruses on sätestatud: kooli nimetus; kooli asukoht ja tegutsemiskohad; kooli tegutsemise vorm; kooli hoolekogu ja direktori ülesanded; õppe ja kasvatuse korraldus koolis; õppekavavälise tegevuse korraldamise alused (õpilaskodu); õpilaste ja vanemate õigused ja kohustused; koolitöötajate õigused ja kohustused; majandamise ja asjaajamise alused.

Kooli põhimäärus on avalikustatud kooli veebilehel.

Õpilasesindus on andnud oma arvamuse kooli põhimäärusele 11.03.2015 toimunud koosolekul. Õpilasesinduse hinnangul on õpilaskodu vaja eelkõige lähipiirkonna õpilastele, kes soovivad õppida, õpilaskodu vajab remonti.

2. 1. 2. Arengukava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõike 1 kohaselt koostatakse kooli järjepideva arengu tagamiseks kooli arengukava vähemalt kolmeks aastaks. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt valmistatakse arengukava ja selle muudatused ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukoguga, arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik ning lõike 3 kohaselt korraldab kooli direktor arengukava avalikustamise kooli veebilehel.

Kooli eelmine arengukava kehtis 2012-2014. Perioodil 01.01.2015 – 24.06.2015 puudus koolil kehtiv arengukava. Kooli arengukava 2015-2020 on kinnitatud 25.06.2015 Võhma Linnavolikogu määrusega nr 6. Õppenõukogu on andnud arvamuse arengukavale 15.04.2015 protokoll nr 8. Arengukava on kiidetud heaks 15.04.2015 hoolekogu koosolekul protokolliga nr 3. Õpilasesindus on tutvunud arengukavaga ning andnud oma arvamuse 15.04.2015

toimunud koosolekul. Väljavõte õpilasesinduse protokollist: Võhma Kooli arengukava 2015-2020 peegeldab kooli õpilaskonna ootusi kooli arengu suhtes. Arengukava on avalikustatud kooli veebilehel.

Direktori selgitused: arengukava koostamisel on kasutatud erinevaid töövorme (ajurünnakud, rühmatööd). Arengukava valmimise protsessis osalesid kooli juhtkond, töötajad, õpilasesinduse ja hoolekogu esindajad, kooli pidaja esindaja ning haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni esindaja.

Võhma Kooli arengukava koostamisel aastateks 2015-2020 ei ole tuginetud sisehindamise tulemustele (PGS § 78 lg 1). Võhma Kooli arengukavas aastateks 2015- 2020 määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad, mis tagaksid kooli jätkusuutliku arengu ning kooli toimimise ja kvaliteedi õppe- ja kasvatustegevuses. Arengukavas on püstitatud iga valdkonna eesmärk, toodud välja tegevused eesmärgi saavutamiseks, mõõdikud, vastutaja.

Arengukavas on õppe- ja kasvatustegevuse valdkonna üheks eesmärgiks: õpilased õpivad võimetekohaselt ja täidavad koolikohustust. Püstitatud eesmärgi saavutamist toetavad tegevused: õpilase individuaalse arengu toetamine, õpilastele võimetekohases rühmas õppimine, osalemine ainealastel võistlustel, olümpiaadidel. Teiseks eesmärgiks on: väärtuskasvatusalane töö on järjepidev ja selle kaudu kujundatakse turvaline sisekliima. Eesmärgi saavutamist toetavad tegevused: põhiväärtustele suunatud üritused, väärtuskasvatuse tund 1.- 7. klassis (ainekavad kooli õppekavas).

2. 1. 3. Sisehindamine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõige 1 sätestab, et koolis viiakse läbi sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsitakse kooli sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse selle tulemuslikkust. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõike 2 kohaselt viiakse sisehindamist läbi vähemalt üks kord arengukava perioodi jooksul.

Kehtiv sisehindamise kord on kinnitatud direktori 02.09.2015 käskkirjaga nr 1-4/4. Viimane sisehindamise aruanne on koostatud perioodi 01.01.2010– 31.12.2012 kohta, mis on kinnitatud 28.12.2012 direktori käskkirjaga nr 1-4/24.

Direktori selgitused: eelmine kooli arengukava kehtis aastatel 2012 – 2014. Sisehindamise aruannet perioodi 2013- 2015 aastate kohta ei ole koostatud. 2015/2016 õppeaasta lõpus valmib õppeperioodi sisehindamise aruanne, mis tugineb kehtestatud sisehindamiskorrale.

Vestlusest õppealajuhatajaga ja 2014/2015 õppeaasta õppe- ja kasvatustöö kokkuvõttest selgus, et õpetajad püüavad motiveerida andekaid õpilasi õppima, pakkudes neile arengut soodustavaid õpitingimusi ning arvestades nende individuaalset eripära. Õppeveerandite lõikes oli eelmisel õppeaastal mitterahuldavaid hindeid 28 õpilasel. Õppeaasta kokkuvõttes

saavutasid rahuldava õpitulemuse 151 õpilasest 145. Klassikursust jäi kordama kaks õpilast. Neli õpilast viidi puudulike aastahinnetega üle järgmisesse klassi.

Eelmise õppeaasta 6. klassi matemaatika tasemetöö (vabariiklik valim) tulemused olid järgmised: „2“ – 3 õpilast, „3“ – 12 õpilast, „4“ – ei olnud, „5“ – 2 õpilast.

Käitumisraskustega õpilasi suunati koos tööülesandega rahunemisklassi. On toimunud ümarlauad õpilaste käitumise ja õpitulemuste teemadel, kuhu on kaasatud sotsiaaltöötajad, lastekaitse töötajad, Viljandimaa Rajaleidja Keskuse spetsialistid, noorsoopolitseinikud ja Viljandi Haigla spetsialistid.

Õppetöö tulemuslikumaks läbiviimiseks moodustati 9. klassi õpilastest kaks klassi. Kool osales eelmisel õppeaastal ainealastel olümpiaadidel, keskkonnahariduslikes programmides, projektis „Lugeda on mõnus“.

Kool on saavutanud 2014/2015 õppeaastal maakondlikul ettelugemisvõistlusel 2.-3. koha, omaloomingukonkursil 3. koha, matemaatikaolümpiaadil 3. koha, õigekirjavõistlusel 4. koha. Kolme maakonna vahelisel (Tartu-, Valga- ja Viljandimaa) nutikate matemaatikute võistlusel individuaalarvestuses 2. koha, matemaatikaülesannete lahendamise võistluse NUPUTA piirkonnavoorus 2. koha ning vabariiklikus voorus 9. koha.

2014/2015 õppe- ja kasvatustöö kokkuvõttest selgusid tulemused, kuid puudub analüüs. Kool on koostanud sisehindamise aruande üks kord viie aasta jooksul. Tuginedes vestlustele, õppe- ja kasvatustöö kokkuvõttele järeldame, et sisehindamine ei ole olnud koolis pidev protsess, mis on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõike 1 kohustuse täitmata jätmine.

2. 1. 4. Hoolekogu

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõike 1 kohaselt on hoolekogu alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on kooli õpilaste, õpetajate, kooli pidaja, õpilaste vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide ühistegevus õppe ja kasvatuses suunamisel, planeerimisel ja jälgimisel ning õppeks ja kasvatuses paremate tingimuste loomine. Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse kooli pidaja kehtestatud korras.

Hoolekogu koosseis on kinnitatud Võhma Linnavalitsuse 07.09.2015 määrusega nr 4 „Võhma linna munitsipaalharidusasutuste hoolekogude töökord“ sätestatud nõuetest lähtuvalt. Hoolekogu koosolekute protokollid on informatiivsed. Hoolekogu koosseis, koosoleku päevakava on avalikustatud koolis stendil ja kooli veebilehel.

Hoolekogu koosolekutel on arutatud õpilaskoduga seotud probleeme (küttekulud, ventilatsioon), õpilaspäevikute otstarvet, õpilaste käitumist, kooli eelarvet, palgakorraldust, on tutvunud kooli õpilasesinduse tegevustega. Hoolekogule on tutvustatud projekte (rahvusvaheline noorte enesehinnangu projekt „Olen see, kes olen?“, LINPILCARE projekt ja The World Around Us projekt), millega kool tegeleb 2015/2016 õppeaastal.

Hoolekogu on tutvunud ja kiitnud heaks järgmised kooli dokumendid: „Õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmise korraldatava konkursi läbiviimise kord“, „Õpilase arengu ja õppimise ja hindamise korraldus“, kooli kodukord, õpilaskodu kodukord, arengukava, õppekava.

Vestlusest hoolekogu liikmetega selgus, et hoolekogu liikmed on külastanud ainetunde ning tegelema probleemsete õpilaste käitumise arutamisega. Füüsilist ja vaimset vägivalda esineb

harvadel juhtudel. 5. klassi õpilased näitavad üles kodanikujuulgust sekkudes koheselt kiusamisjuhtumitesse. Lastevanematelt on palutud supi- ja kalatoitude retsepte, et mitmekesistada koolitoidu valikut. 2012 aastal aitas kooli hoolekogu koostöös lastevanematega remontida ja sisustada tantsuklassi.

Koolielus märgatakse järgmiseid positiivseid muutusi: õpilasesindus on aktiivne, väärtuskasvatuse tunnid ja projektid, tasuta huvitegevused koolis, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolis läbiviidavad erinevad õpitoad.

2. 1. 5. Õpilasesindus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 60 lõige 4 kehtestab, et õpilaskonnal on õigus valida õpilasesindus, kes esindab õpilaskonda õpilasesinduse põhimääruses sätestatud pädevuse piires koolisisestes suhetes ning suhetes teiste organisatsioonide, asutuste ja isikutega ning et õpilasesindus lähtub oma tegevuses õpilaste huvidest, vajadustest, õigustest ja kohustustest.

Kooli õpilasesindusse kuuluvad 5.- 9. klassi õpilased. Õpilasesindus tegeleb põhimääruse uuendamisega, sest eelneva põhimääruse kohaselt kuulusid õpilasesindusse 5.- 12. klassi õpilased.

Õpilasesindus on arutanud õpilaskodu kodukorda (03.09.2015) ning teinud ettepaneku: kokkuleppel õpilaskodu kasvatajatega lubada kutsuda õpilaskodusse külalisi. Õpilasesindus on arutanud ning teinud ettepanekuid kooli õppekavasse, kodukorda.

Õpilasesindus on koostanud aasta tegevuskava. Tegevuskavas on püstitatud 4 eesmärki, mille elluviimiseks kavandatud tegevustel on täitmise aeg, vastutaja ning keda kaasatakse. Näiteks on tegevuskavas eesmärk suurendada noorte osalust kodanikuühiskonna arengus. Eesmärgi saavutamiseks korraldatakse koolis heategude päev (detsember 2015), moodustatud on töörühm ning kaasatud kunstiõpetaja. Õpilasesinduse protokollid on nõuetekohaselt vormistatud ning nendega saab tutvuda huvijuhi juures.

Vestlusest õpilasesinduse presidendiga selgus: kooli õpilasesindus on valinud oma esindajad kooli õppenõukogusse ja kooli hoolekogusse. Õpilasesinduse infokoosolekud toimuvad üks kord nädalas ning üldkoosolekud kord kuus. 8. klassi loovtööna valmib õpilasesinduse koduleht. Õpilasesindus on kaasatud terviseedendamise tegevustesse (südamenädala läbiviimine, sportlikud tegevused, tervislik toitumine). Hea koostöö ürituste korraldamisel on Võhma Vaba Aja Keskusega, avatud noortetoas on võimalik viibida kella 19.00-ni.

Koolis võiks rakendada T.O.R.E liikumist. Õpilasesinduse presidendi arvates esineb koolis harvadel juhtudel vaimset vägivalda. Õpilasesinduse arvates võiks koolis olla psühholoog.

2. 1. 6. Kodukord

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 68 kohaselt kehtestab direktor kooli kodukorra, mis on õpilastele ja koolitöötajatele täitmiseks kohustuslik ja mis esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule ja õpilasesindusele.

Võhma kooli kodukord on kinnitatud 04.09.2015 direktori käskkirjaga nr 1-4/7. Kooli kodukorda on arutatud 28.08.2015 õppenõukogus (protokoll nr 12).

Õpilasesindus on tutvunud 3.09.2015 kooli kodukorraga ning teinud järgmised ettepanekud: koolimaja ukсед avada kell 7.00; hilinevaste ja puudumiste perioodi arvestuse aluseks võiks olla trimester; hädaolukorra plaani võiks kooli kodukorras rohkem selgitada; õpetajad peaksid tundi jõudma samuti õigeaegselt.

Hoolekogu liikmed on tutvunud ja teinud ettepanekuid elektronposti teel kooli kodukorrale. Ettepanekud on fikseeritud 27. 08. 2015 hoolekogu protokollis nr 5.

Kooli kodukord on avalikustatud kooli veebilehel ning stendil.

Kooli kodukorras on sätestatud kõik põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 68 kehtestatud nõuded. Korrapidamise süsteem koolis aitab tagada kooli päevakava järgimise ning turvalise koolikeskkonna (korrapidaja õpetajad koridorides, klassijuhatajad söövad lõunat koos oma klassi õpilastega, garderoobitöötaja olemasolu).

2. 1. 7. Õpikeskkonna turvalisus

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 44 lõike 1 kohaselt kool tagab õpilase koolis viibimise ajal tema vaimse ja füüsilise turvalisuse ja tervise kaitse. Lõike 4 kohaselt tagatakse vägivalda ennetamiseks koolis järelevalve õpilaste üle kogu õppepäeva vältel, ruumide ja territooriumi kasutamine korraldatakse võimaluse piires selliselt, et see aitaks ennetada õpilaste ja koolitöötajate vaimset või füüsilist turvalisust ohustava olukorra tekkimist. Lõike 7 kohaselt võib kool turvalisuse ning õpilaste üle järelevalve tagamiseks kontrollida hoonest või territooriumilt sisse- ja väljaliikumist ning piirata põhiharidust omandava õpilase koolihoonest või territooriumilt väljaliikumist.

Koolis on välja töötatud ja direktori 03.09.2015 käskkirja nr 1-4/5 kinnitatud hädaolukorra lahendamise plaan.

Iga õppeaasta kevadel viiakse koolis läbi tuletõrje evakuaatsiooni õppus, kuhu on kaasatud Suure-Jaani päästekomando spetsialistid, kes annavad koolile evakuaatsiooniõppuse läbiviimise kohta tagasisidet.

Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 6 lõige 1 kohaselt mõistetakse õppekeskkonnana õpilast ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks õppijaks.

Õppetööd viiakse läbi nii kodu- kui aineklassides, kus on infostende, seinapilte, mis tekitavad huvi õpetatava aine vastu. Õpetajatel on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit, 10. klassiruumis ning aulas on olemas dataprojektori kasutamise võimalus. Õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu, spordisaali, jõusaali ning 18- kohalist arvutiklassi. Tehnoloogia- ja kodunduse klassid vajavad remonti, nõuetele vastavat sisustust ja ventilatsioonisüsteemi.

Kooliruumid on puhtad ja hästi hoitud. Vahetundide ajal viibivad õpilased koridorides, fuajees, raamatukogus ja teistes üldkasutatavates ruumides, kus korra tagavad korrapidajaõpetajad ning garderoobi töötajad oma vastutusalas.

Viimane rahuloluküsitlus on läbi viidud 2012/2013 õppeaastal elektroonilises keskkonnas.

Järgmine rahuloluküsitlus viiakse läbi käesoleval õppeaastal.

Vaimse ja füüsilise turvalisuse ennetamiseks ja tagamiseks on kogu kollektiiv läbinud viimase viie aasta jooksul järgmised koolitused: esmaabi täiendkoolitus, äkkrünnak ja turvaline kool ning kiusamisvastase tegevuskava koostamine koolis.

Vestlustest erinevate osapooltega ning dokumentatsiooni analüüsist võib järeldada, et Võhma Koolis tagatakse kogu õppepäeva vältel õpilaste ja töötajate turvalisus.

2. 2. Võhma Kooli õppe- ja kasvatustegevuse korralduslikud alused

2. 2. 1. Õppekava

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõige 1 kehtestab, et kool koostab riiklike õppekavade alusel kooli õppekava, mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. § 17 lõige 2 sätestab, et kooli õppekava kinnitab direktor ning õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule; § 69 lõike 1 kohaselt kool avalikustab õppekava oma veebilehel.

Võhma Kooli õppekava on kinnitatud direktori 11.08.2015 käskkirjaga nr 1-4/16. Õppekava on läbi arutatud 29.05.2015 õppenõukogus protokoll nr 9. Hoolekogu on arvamuse andnud õppekava kohta 15.04.2015 protokoll nr 3. Õpilasesindus on arvamuse andnud õppekavale 27.05.2015 toimunud üldkoosolekul, kus otsustati, et Võhma Kooli õppekava peegeldab kooli õpilaskonna ootusi ja vajadusi. Õppekava üldosa ja ainekavad on avalikustatud kooli veebilehel.

Üldpädevuste kujundamine õppekavaväliste tegevuste kaudu on esitatud õppekava lisa 1. Näiteks: sotsiaalse ja kodanikupädevuse valdkonna eesmärgiks on austada erinevate keskkondade reegleid, milleks viiakse läbi koolitusi õpilastele (raudteeohutus, liiklemine linnas ja maanteel, politsei, esmaabi jms).

Õppekava üldosa § 6 sätestab loovtöö temaatika valimise, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtted. Välja on töötatud ja direktori 13.08.2015 käskkirjaga 1-4/21 kinnitatud „Loovtöö temaatika valimise, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord Võhma Koolis“. Loovtöö sooritavad 8. klassi õpilased, mis võimaldab neile võimetekohast ja huvidest lähtuvat eneseteostust.

Õppekava üldosa § 8 sätestab õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korralduse. Välja on töötatud ja direktori 02.09.2015 käskkirjaga nr 1-4/2 kinnitatud „Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus Võhma Koolis“. Nimetatud korras § 6 on sätestatud tasemetööde ja üleminekuksamite korraldamise alused koolis. Lisaks riiklikele tasemetöödele (3. ja 6. klass) toimuvad koolisisesed tasemetööd eesti keeles, matemaatikas ja valikaines (4. ja 5. klass). Üleminekuksamid viiakse läbi 7. ja 8. klassis eesti keeles, matemaatikas ja valikaines.

Õppekava üldosa § 9 sätestab hariduslike erivajaduste õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise. Tugiteenused on suunatud õpiraskustega, käitumisprobleemidega, tervisehäiretega, pikemaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibivatele, koolikohustust mittetäitvatele, kooli õppekeelt ebapiisavalt valdavatele ja eriti andekatele õpilastele.

Kooli pakutavate tugiteenuste rakendamise eesmärk on võimalikult varajane haridusliku erivajaduse märkamine ja püüd ennetada õpi-, käitumis- ja suhtlemisprobleeme ning pakkuda andekatele õpilastele täiendavat juhendamist.

Karjääriõppe ja nõustamise korraldus koolis (õppekava § 10) toetab õpilast reaalsete võimaluste hindamisel ning aitab teda otsuste tegemisel ja eneseteostusel. Toimub koostöö Viljandimaa Rajaleidja Keskusega.

Koolis võimaldatakse valikõppeainete raames õpet väärtuskasvatuse (1.-7. klass üks ainetund nädalas) ning ettevõtlusõppe (2., 3., 4. klass üks ainetund nädalas) näol. Koolis on liigirikas talveaed, mis annab võimaluse loodusainete tundides õpitu kinnistamiseks.

2. 2. 2. Üldtööplaan

Haridus- ja teadusministri 25.08.2010 määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatustegevuse kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 4 kohaselt on üldtööplaan dokument, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Haridus- ja teadusministri 23.08.2010 määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punkti 2 kohaselt kinnitab õppenõukogu kooli üldtööplaaniga iga õppeaasta alguseks; § 1 lõige 2 sätestab, et õppenõukogu tegevus kavandatakse üheks õppeaastaks ja määratakse üldtööplaanis enne õppeaasta algust.

Võhma kooli üldtööplaan on kinnitatud 29.08.2015 õppenõukogu otsusega nr 4. Üldtööplaanis on analüüsitud eelmise õppeaasta tegevusi lähtuvalt arengukava valdkondadest, välja on toodud tugevused ja parendusvaldkonnad. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid 2015/2016. õppeaastal on: 1) õpilaste eripära arvestavate õppetingimuste arendamine eesmärgiga pakkuda mitmekesiseid õpikogemusi ning motiveerida õpilasi õppima; 2) õpilased õpivad võimetekohaselt ja täidavad koolikohustust; 3) õppetöö on tulemusrikas: õpilased osalevad ainealastel konkurssidel, võistlustel; 4) õppetöö on mitmekesine ning õppe- ja kasvatustöö alased dokumendid vastavad õigusaktides sätestatule; 5) huvitegevuse kaudu toetatakse õppe- ja kasvatustegevust; 6) väärtuskasvatusalane töö on järjepidev ja selle kaudu kujundatakse turvaline sisekliima.

Koostatud on ürituste plaan, mis lähtub kooli põhiväärtustest. Igal kuul on üks põhiväärtus tähelepanu all. Väärtused on: september – vastutus, oktoober – õpihuvi, november – hoolivus, detsember – motiveeritus, jaanuar – avatus, veebruar – koostöö, märts – osavõtlikkus, aprill – omanäolisus, mai – loovus. Väärtuste esitähedest moodustub VÕHMA KOOL.

Koolil on oma moto – VÕHMA JÄTKUB!

Üldtööplaanis püstitatud eesmärkide saavutamiseks on koolis moodustatud 5 töörühma (klassiõpetajad, humanitaar-, oskus- ja reaalinete õpetajad, tugispetsialistid) ja

arendusnõukogu (arendusnõukogusse kuulub iga töörühma esindaja). Kool kuulub tervist edendavate koolide võrgustikku ning koolis töötab tervisenõukogu. Välja on töötatud õppekäikude plaan ning töörühmade aastaplaanid. Töörühmade koosolekud protokollitakse. Iga töörühm korraldab aastas ühe ainenädala.

2015/2016 õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuste eesmärkide saavutamist toetab koolitusplaan. Plaanimised on järgmised koolitused: IÕK koostamine ja rakendamine, käitumise tugikava koostamine ja rakendamine (jaanuar); väärtuskoolitus „Mida külvad, seda lõikad“ (jaanuar); uurimistöõde ja loovtööde juhendamine ja kavandamine (märts).

2. 3. Võhma Kooli õpilaste arengu toetamine

2. 3. 1. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerimine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 3 kohaselt määrab kooli direktor isiku, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerijaks on õppealajuhataja. Tööülesanded on fikseeritud ametijuhendis ja vastavad põhikooli- ja gümnaasiumi seaduses kehtestatud. HEV koordinaator on osalenud maakonna õppealajuhatajate ja HEV koordinaatorite õppepäevadel, kus on edastatud infot erivajadustega õpilaste toetamiseks. HEV koordinaator on läbinud järgmised koolitused: töö HEV lastega ja õpetajate nõustamine; kaasaegne tund ja hariduslike erivajadustega laste õppimise suunamine; erivajadusega laps tavakoolis ja õppematerjali kohandamine; individuaalse õppekava ja käitumise tugikava koostamine.

2. 3. 2. Tugispetsialistid koolis

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõige 2 kohaselt tagatakse õpilasele koolis tasuta vähemalt eripedagoogi (sealhulgas logopeed), psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

Koolis töötavad tugispetsialistidena sotsiaalpedagoog (0,8 ametikohta), logopeed (1,0 ametikohta) ja pikapäevarühma kasvataja (0,8 ametikohta).

Kehtestatud koosseisu põhjal saab järeldada, et kooli pidaja on loonud võimalused õpilastele vajalike tugiteenuste kättesaamiseks kohapeal.

2. 3. 3. Tugispetsialistide kvalifikatsioon

Tugispetsialistide kvalifikatsiooni kontrollimisel lähtuti haridus- ja teadusministri 29.08.2013 määrusest nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded“ ning kohapeal kontrollitud dokumentidest.

Tugispetsialistide kvalifikatsioon vastab seaduses kehtestatud nõuetele.

2. 3. 4. Haridusliku erivajadusega õpilased

Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 26 lõike 2 punkti 16 kohaselt kantakse registrisse põhiharidust omandavate õpilaste kohta individuaalõppe liik, sh erivajadused; § 26 lõike 2 punkti 41 kohaselt kantakse registrisse ka tugisüsteemi/õpiabi liik.

EHISE andmetel õpib koolis 40 haridusliku erivajadusega õpilast, neist I kooliastmes 12 õpilast, II kooliastmes 16 õpilast ning III kooliastmes 12 õpilast, andekaid õpilasi ei ole EHISse kantud. Nõustamiskomisjoni otsustega on määratud põhikooli lihtsustatud õppekava alusel õppimine 5 õpilasele, ühele õpilasele rakendatakse tervislikust seisundist tulenevat koduõpet. Eesti keelest erineva koduse keelega õpib koolis 7 õpilast.

2. 3. 5. Rakendatavad meetmed haridusliku erivajadusega õpilase arengu toetamiseks

Välja on töötatud ja kinnitatud direktori 12.08.2015 käskkirjaga nr 1-4/19 „Tugiteenused ja nende rakendamise kord Võhma Koolis“. Rakendatakse järgmisi tugimeetmeid: arenguvestluse läbiviimine; individuaalse õppekava rakendamine; õpilase vastuvõtmine pikapäevarahuga; soovitus õpilase vastuvõtmiseks kooli juures tegutsevasse huvi- või aineringi; õpilase vastuvõtmine õpiabirühma logopeedilise abi osutamiseks (kõneravi) ; tugispetsialisti teenuse osutamine väljaspool kooli.

Andeka õpilase toetamise meetmed koolis: lisatöö ainetunnis; tunniväline toetamine (aineringid, projektides osalemine, individuaalsed konsultatsioonid jms); ettevalmistav töö aineolümpiaadideks, konkurssideks; teaduskooli suunamine ja juhendamine; vajadusel IÕK rakendamine.

Vestlusest HEV koordinaatoriga selgus, et toimuvad õpilaste õpitulemuste arutelud õpetajate ja tugispetsialistidega. Õpilastele, kes on jäänud klassikursust kordama, on viidud üle järgmisse klassi mitterahuldava hindegaga või on lõpetanud trimestri mitterahuldava hindegaga, neile rakendatakse kohustuslikku konsultatsioonitundides osalemist. Koolis on arutatud õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi avamist ja täitmist elektroonilises keskkonnas.

Tuginedes EHISE ja kohapeal kontrollitud andmetele on kogu kollektiiv läbinud viimase viie aasta jooksul järgmised õpilase ning õpetaja arengut toetavad koolitused: kaasaegne tund ja hariduslike erivajadustega laste õppimise suunamine, õpikultuur ja tulemus, väärtusarenduse võimalusi koolis - miks, mida ja kuidas?, ennastjuhtiv õpetaja, hindamine ja õpilase areng.

Haridus- ja teadusministri määrus 22.07.2014 nr 67, „Hariduslike erivajadustega õpilaste klassides ja rühmades õppe ja kasvatuse korraldamise alused ning õpilaste klassi või rühma vastuvõtmise või üleviimise, klassist või rühmast väljaarvamise ning ühe õpilase õpetamisele keskendatud õppe rakendamise tingimused ja kord“ § 3 lõige 8 sätestab, et õpilasele rakendatud tugimeetme tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardid on avatud kõigile logopeedilist abi, põhikooli lihtsustatud õppekava alusel õppivatele õpilastele ja koduõppe õpilasele. Kaardid on avatud paber kandjal ning on HEV koordinaatori käes. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaartidel on märke logopeedilise tugiteenuse lõpetamise kohta. Kaartidele ei ole märgitud teisi rakendatud meetmeid ega nende rakenduse tõhusust, mis on eelpool nimetatud määruse täitmata jätmise.

Vestlusest sotsiaalpedagoogiga selgus, et osad lapsed pöörduvad ise tema poole oma muredega. Aineõpetajad pöörduvad peamiselt tema poole puudulike hinnete ja koolikohustuse mittetäitmise korral. Võrreldes eelmise õppeaastaga on vähenenud nende õpilaste hulk, kes vajavad pidevat sotsiaalpedagoogi tuge. Sotsiaalpedagoog hindab infovahetust osapoolte vahel kiireks ja tulemuslikuks.

Kõneravi saavad: 1. klass – 7 õpilast, 2. klass – 5 õpilast, 3. klass – 3 õpilast, 4. klass – 7 õpilast, 6. klass – 4 õpilast, 7. klass – 2 õpilast, 8. klass – 3 õpilast.

Individuaalseid tunde saavad kaks õpilast, kelle kodune keel ei ole eesti keel.

Vestlusest logopeediga selgus, et 1. klassi õpilastel arendatakse lugemisoskust, tegeletakse aju ja mälu treeningutega. Kõneravi tunnid toimuvad eesti keele tundidega samaaegselt. Pärast kõneravi tundi saab aineõpetaja, klassiõpetaja tagasisidet toimunud töö kohta.

Pikapäeva rühmas osaleb kokku 23 õpilast. 1.-2. klassist – 17 õpilast, 4. klassist – 2 õpilast, 5. klassist – 2 õpilast ja 6. klassist – 2 õpilast. Vestlusest pikapäevarühma kasvatajaga selgus, et töö toimub direktori poolt kinnitatud päevakava alusel. Pikapäevarühma töö toimub esmaspäevast neljapäevani. Päevakavas on ette nähtud 75 minutit koduste tööde tegemiseks. Pikapäevarühma kasvataja jälgib, et õpilane jõuaks õigeaegselt huviringi või muusikakooli.

Põhikooli lihtsustatud õppekava alusel õpib koolis 5 õpilast (4. klass – 1 õpilane, 6. klass – 1 õpilane, 8. klass – 3 õpilast). Kõik 5 õpilast õpivad tavaklassi tingimustes muusika, kehalise kasvatus, käsitöö ja kunstiõpetuse tundides. Ülejäänud ainetunnid toimuvad õpilastele eraldi. Kõigile õpilastele on koostatud individuaalsed õppekavad, mis vastavad Vabariigi Valitsuse 16.12.2010 määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ § 5 kehtestatud. Ühele 9. klassi õpilasele rakendatakse koduõpet, koostatud on individuaalsed õppekavad.

2. 3. 6. Õpilase arengut toetav huvitegevus

Kooli õppekava toetuseks ja õpilaste vaba aja sisustamiseks töötavad koolis aine- ja huviringid: draamaring, rahvatants, mudilaskoor, lastekoor, kunstiring, puutööring, käsitööring, käsipall, võrkpall. Huviringides osaleb 126 õpilast. Võhma muusikakoolis õpib 33 Võhma Kooli õpilast.

Kool arvestab ringides, spordikoolis, muusikakoolis osalemist kooli õppekavas või individuaalses õppekavas sätestatu omandamisena.

Õpilaste arengut toetavad aktused, kohtumised, näitused- kontserdid, koolisisesed viktoriinid- võistlused.

2. 3. 7. Õpilaskodu

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 39 lõike 1 kohaselt koolil võib olla õpilaskodu, mis nähakse kooli struktuuriüksusena ette kooli põhimääruses. Lõike 2 kohaselt õpilaskodus korraldatakse õppekavavälisist tegevust, millega tagatakse õpilasele tema vajadustele ja huvidele ning turvalisuse ja tervisekaitse nõuetele vastavad õppimis-, elamis- ja kasvatustingimused. Lõike 4 kohaselt õpilase elukorraldus õpilaskodus ning õpilaskodusse vastuvõtmise ja õpilaskodust väljaarvamise tingimused ja kord määratakse õpilaskodu kodukorras. Õpilaskodu kodukorra kehtestab kooli direktor ning see esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele. Lõike 7 kohaselt riiklikult toetatavale õpilaskodu kohale õpilase vastuvõtmise aluseks on elukohajärgse valla- või linnavalitsuse põhjendatud taotlus, õpilase elukohajärgse ja õpilaskodu asukohajärgse maavanema nõusolek ning õpilase või piiratud teovõimega õpilase vanema nõusolek.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 39 kehtestatud nõuded on koolis täidetud. Õpilaskodus on 2015/2016 õppeaastal riiklikult toetatud kohtadel 9 õpilast, kellest 7 õpilast on teistest omavalitsustest. Õpilaskodus on infotahvilil päevakava, mille täitmist aitavad tagada kaks päevakasvatajat ning üks öökasvataja.

Vestlusest õpilaskodu päevakasvatajaga selgus, et uute õpilastega on päevakava läbi arutatud ning sellest peetakse kinni. Probleemiks on olnud järelvastamise ning huviringi tegevuse toimumine samaaegselt. Kokkuleppel aineõpetajatega on leitud järelvastamiseks sobivaid võimalusi. Kord nädalas on õpilaskodu õpilastel kindel aeg spordihoones tegutsemiseks. Sellel õppeaastal otsustati, et koduste ülesannete täitmine toimub õpilaskodus (eelmisel õppeaastal toimus see pikapäevarühmas). Õpilaskodu kasvataja koostab õpilastele tööülesandeid, mis aitavad neil omandada ning kinnistada vajalikke teadmisi. Õpilased on muutunud julgemaks ja küsivad vajadusel abi ning nõu kodutööde tegemisel.

Vestluse ja dokumentide analüüsi tulemusel võib järeldada, et õpilaskodu töökorraldus vastab seaduses ettenähtud nõuetele ning toetab õpilaste igakülgset arendamist.

III. Haldusjärelevalvest lähtuv kokkuvõte

Õpilaste arengu toetamine tugineb järgmistele kooli dokumentidele: põhimäärus, arengukava, õppekava, erinevad väljatöötatud korrad. Viimane sisehindamise aruanne on koostatud 2010-2012 aastate kohta. Kooli dokumentatsioon on täielikult uuendatud ning on kooskõlastatud seadusega ettenähtud huvigruppide poolt. Koolis on moodustatud erinevad töörühmad arengukavas ja õppekavas püstitatud eesmärkide süsteemsemaks elluviimiseks.

Koolipidaja on taganud tugiteenuste kättesaadavuse kohapeal. Koolis töötavad tugispetsialistid vastavad kvalifikatsiooninõuetele. Koolis rakendatakse õpiabirühma logopeedilise abi osutamiseks, põhikooli lihtsustatud õppekava õpet, koduõpet, sotsiaalpedagoogi tuge, õpilaskodu võimalusi ning tehakse lisatööd andekate õpilastega kooli esindamiseks olümpiaadidel ja võistlustel. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaartidel on

märke logopeedilise tugiteenuse lõpetamise kohta. Kaartidel ei ole märgitud teisi rakendatud meetmeid ega nende rakenduse tõhusust.

Õpilaste arengu toetamiseks korraldatakse koolis ainenädalaid, projektiõpet, õppekäike. Õpetatakse valikaineid ettevõtlusõpe ning väärtuskasvatus, tehakse koostööd Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooliga. Väärtuskasvatusalast tööd koolis toetavad õpilasesinduse poolt läbiviidavad üritused ning huvitegevus.

Koolikollektiivile võimaldatakse nende professionaalse arengu toetamise eesmärgil täienduskoolitusi.

Võhma koolis tagatakse kogu õppepäeva vältel õpilaste ja töötajate turvalisus, toetatakse õpilaste ja töötajate arengut.

IV. Ettepanekud

Direktorile

1. Andekate õpilaste arengu süsteemsem toetamine, õppetöö tõhustamine.
2. Kanda andekad õpilased EHISE õpilaste alamregistrisse.

Kooli pidajale

1. Leida vahendeid tehnoloogia, käsitöö ja kodunduse klasside renoveerimiseks.

V. Ettekirjutused

Direktorile

1. Tagada sisehindamise läbiviimine Võhma Koolis. Ettekirjutuse alus: põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lg 1. Täitmise tähtaeg 01.09.2016
2. Viia läbi õpilasele rakendatud tugimeetme tõhususe hindamine vähemalt kord poolaastas koos andmete kandmisega õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Alus: haridus- ja teadusministri määrus 22.07.2014 nr 67. Tähtaeg: 04.03. 2016

/allkirjastatud digitaalselt/

Imbi Suurpere

Aires Põder

Viljandi Maavalitsuse
haridus- ja sotsiaalosakonna peainspektorid
Järelevalve läbiviijad